నమో తస్స భగవతో అరహతో సమ్మాసమ్బుద్ధస్స

మహారహనీతి

పణ్డితకథా

౧. మహారహారహం సక్య,
మునిం నీవరణా తణ్హా;
ముత్తం ముత్తం సుదస్సనం,
వన్దే బోధివరం వరం.

౨. మునినా మునినాగేన,
దుట్ఠపబ్బజ్జితా జితా;
యథా యథాఅసద్ధమ్మ-
పురణా పురణాదయో.

౩. తథా తథాగతోవాదా,
నుగతే లోకనీతియం;
కతయోగేన విదూనా,
జేయ్యోవానత్థ కారినో.

౪. నితీధ జన్తునం సారో,
మిత్తాచరియాచ పీతరా;
నీతిమా సుబుద్ధి బ్యత్తో,
సుతవా అత్థదస్సిమా.

౫. కవిహేరణ్ణికా కత్వా,
సుత్తత్తం సత్థకఞ్చనం;
గజ్జపజ్జాద్యాలఙ్కారం,
కరోన్తీధ మనోరమ్మం.

౬. వుత్యం విసదఞాణస్స,
ఞాతో అత్థోతరస్స న;
సురప్పభాయ ఆదానో,

ఛాయం దిస్వా న మాకరే.

౭. మహాతేజోపి తేజోయం,
మత్తికం నముదుకంకరో;
ఆపో ఆపేతి ముదుకం,
సాధువాచాచ కక్ఖళం.

౮. ముదునావ రిపుం జేతి,
ముదునా జేతి దారుణం;
నోసిద్ధం ముదునా కిఞ్చి,
యత్వాతో ముదునా జయే.

౯. చన్దనం సీతలం లోకే,
తతో చన్దంవ సీతలం;
చన్దనచన్దసీతమ్హా,
వాక్యం సాధుసుభాసితం.

౧౦. పత్తకల్లోదితం అప్పం,
వాక్యం సుభాసితం భవే;
ఖుద్దితస్స కదన్నంపి,
సుత్తం సాదురసో సియా.

౧౧. సత్థకాపి బహూవాచా,
నాదరా బహుభాణినో;
నోపకారముదాసీనం,
ననుదిట్ఠం నదీజలం.

౧౨. సంసారవిసరుక్ఖస్స ,
ద్వయమేవామతంఫలం;
సుభాసితస్ససారాదో,
సాధూహిరసమాగమో.

౧౩. పాసాణఛత్తం గరుకం,
తతో దేవానచిక్ఖనా;
తతో వుడ్ఢానమోవాదో,

తతో బుద్ధస్స సాసనం;

౧౪. తులం సల్లహుకం లోకే,
తతో చపలజాతికో;
తతోనోవాదికో తతో,
యతి ధమ్మేపమాదకో.

౧౫. అహ గచ్ఛతి హాయన్తీ,
సత్తానమిధ జీవితం;
తస్మాహి మాపమత్తత్వం,
గచ్ఛన్తు జినసాసనే.

౧౬. పణ్డితస్స పసంసాయ,
దణ్డోబాలేన దీయతే;
పణ్డితో పణ్డితేనేవ,
వణ్ణితోవ సువణ్ణితో.

౧౭. సతేసు జాయతే సూరో,
సహస్సేసుచ పణ్డితో;
వుత్తా సతసహస్సేసు,
దాతా భవతివా నవా.

౧౮. భూపత్తంచ పణ్డితత్తఞ్చ,
నేవతుల్యం కదాచిపి;
సదేసేపూజితో రాజా,
బుద్ధో సబ్బత్థపూజితో.

౧౯. క్వాతిభారో సమత్థానం,
కిందూరో బ్యవహారినం;
కోవిదేసో సవిజ్జానం,
కోపరో పియవాదినం.

౨౦. నను తే యేవసన్తా నో,
సాగరా నకులాచలా;
అప్పమ్పి మరియాదం యే,

సంవట్టేవి జహన్తినో.

౨౧. పలయేతీతమరియాదా ,
భవన్తికిర సాగరా;
మరియాదాతికం సాధు,
నఇచ్ఛన్తి పలయేపి.

౨౨. సతం దీఘాయుకం సబ్బ,
సత్తానం సుఖకారణం;
అసతంపన సబ్బేసం,
దుక్ఖహేతు నసంసయో.

౨౩. పామోక్ఖే సుజనే సన్తే,
సబ్బేపి సుజనా జనా;
జాతేకస్మింసారగన్ధే,
సబ్బే గన్ధమయా దుమా.

౨౪. అత్తనా యది ఏకేన,
వినతేన మహాజనా;
వినయం యన్తి సబ్బేపి,
కో తం నాసేయ్య పణ్డితో.

౨౫. సరీరస్స గుణానఞ్చ,
దూరమచ్చన్త మన్తరం;
సరీరం ఖణవిద్ధంసి,
కప్పన్తట్ఠాయినో గుణా.

౨౬. యది నిచ్చమనిచ్చేన,
నిమలం మలవాహినా;
యో నో కాయేన లభేథ,
కింనలద్ధం భవే నుకిం.

౨౭. ధమ్మత్థకామమోక్ఖానం,
పాణం సంసిద్ధికారణం;
తన్నిఘాతా కిన్నహతం,

రక్ఖనా కిన్నురక్ఖితం.

౨౮. అత్తా బన్ధు మనుస్సస్స,
రిపు అత్తావ జన్తునం;
అత్తావ నియతో ఞాతి,
అత్తావ నియతో రిపు.

౨౯. అత్తనోపరిచాగేన,
యంసితమనురక్ఖనం;
కరోన్తి సజ్జనాయేవ,
న తం నీతిమతా మతం.

౩౦. తిణాని భూమిరుదకం,
చతుత్థీ వాక్యసుట్ఠుతా;
ఏతాని హి సతంగేహే,
నోఛిన్దన్తే కదాచిపి.

౩౧. అమ్బుం పివన్తినో నజ్జో,
రుక్ఖో ఖాదతినో ఫలం;
మేఘో క్వచిపి నో సస్సం,
పరత్థాయ సతంధనం.

౩౨. సతం ఫరుసవాచాహి,
నయాతి వికతిం మనో;
తిణుక్కాహి నసక్కావ,
తాపేతుం సాగరే జలం.

౩౩. సమ్పత్యం మహత్తంచేతో,
భవత్యుప్పలకోమలం;
విప్పత్యఞ్చ మహాసేలే,
సిలాసఙ్ఘాదకక్కసో.

౩౪. అత్థం మహన్తమాపజ్జ,
విజ్జం సమ్పత్తిమేవచ;
చరేయ్యామానథద్ధోయో,

పణ్డితో సో పవుచ్చతి.

౩౫. నాలబ్భమభిపత్థేన్తి ,
నట్ఠమ్హి నచసోచరే;
విప్పత్యఞ్చ నముయ్హన్తి,
యేనరా తేవ పణ్డితో.

౩౬. గణ్ఠిట్ఠానే ఏకపదే,
నాతిమఞ్ఞేయ్య పణ్డితో;
కిం అక్కో వేళుపబ్బారో,
తిమహాదీపభానుదో.

౩౭. గుణదోససుమేకేన,
నత్థి కోచి వివజ్జితో;
సుఖుమాలస్స పదుమస్స,
నళా భవతి కక్కసా.

౩౮. సుమహన్తాని సత్థాని,
ధారయన్తో బహుస్సుతా;
ఛేత్తారో సంసయానన్తు,
కిలస్తే లోభమోహతా.

౩౯. దోసమ్హి సగుణే దిస్వా,
గుణవాదీ వదన్తినో;
న లోకో విజ్జమానమ్హి,
చన్దే పస్సతి లఞ్ఛనం.

౪౦. నిపుణే సుతమేసేయ్య,
విచినిత్వా సుతత్థికో;
భత్తం హుక్ఖలియం పక్కం,
భాజనంపి తథా భవే.

౪౧. గుణా కుబ్బన్తి దూతత్తం,
దూరేపి వసతం సతం;
కేతకే గన్ధ ఘూసాయ,

గచ్ఛన్తి భమరా సయం.

౪౨. పణ్డితో సుతసమ్పన్నో,
యత్థఅత్థీతి చేసుతో;
మహుస్సాహేన తంతానం,
గన్తబ్బం సుతరేసినా.

౪౩. సబ్బసుతం మధీయేథ,
హీనముక్కట్ఠ మజ్ఝిమం;
సబ్బస్సఅత్థం జానేయ్య,
నచ సబ్బం పయోజయే;
హోతి తాదిసకోకాలో,
యత్థ అత్థావహం సుతం.

౪౪. ఠితో చిరత్తనం నీరే,
సక్ఖరో నన్తరంసుతో;
దబ్బో నీరన్తికే జాతో,
సబ్బకాలన్తరంసుతో.

౪౫. వసుం గణ్హన్తి దూరట్ఠా,
పబ్బతే రతనోచితే;
న మిలక్ఖా సమీపట్ఠా,
ఏవం బాలా బహుస్సుతే.

౪౬. హిరఞ్ఞేన మిగానంవ,
సుసీలంపి అసీలినో;
అధమ్మికస్స ధమ్మేన,
బాలానంపి సుతేన కిం.

౪౭. సుతేన హదయట్ఠేన,
ఖలో నేవసుసీలవా;
మధునా కోటరట్ఠేన,
నిమ్బో కిం మధురాయతే.

౪౮. సకింపి విఞ్ఞు ధీరేన,

కరోతి సహసజ్జమం;
అత్తత్థఞ్చ పరత్థఞ్చ,
నిబ్బానన్తం సుఖం లభే.

౪౯. హంసో మజ్ఝే నకాకానం,
సీహో గున్నం నసోభతి;
గద్రభానం తురఙ్గోవో,
బాలానఞ్చ నపణ్డితో.

౫౦. ఆకిణ్ణోపి అసబ్భీవ,
అసంసట్ఠోవ భద్దకో;
బహునా సన్నజాతేన,
గచ్ఛే నుమ్మత్తకేనిధ.

౫౧. నదీతిరే ఖతేకూపే,
అరణీతాలవణ్టకే;
నవదే ఆపాది నత్థీతి,
ముఖేచ వచనం తథా.

౫౨. సుతసన్నిచ్ఛయా ధీరా,
తుణ్హీభూతా అపుచ్ఛితా;
పుణ్ణా సుభాసితేనాపి,
ఘణ్డాద్యఘుటితాయథా.

౫౩. అపుట్ఠో పణ్డితో భేరీ,
పజ్జున్నో హోతి పుచ్ఛితో;
బాలో పుట్ఠో అపుట్ఠోచ,
బహుం వికత్థతే సదా.

౫౪. సమ్పన్నగుణా లజ్జారో,
సబ్బసత్త హితావహో;
నచరేయ్య పరత్తత్థం,
కుతో సో పణ్డితో భవే.

౫౫. సపరత్థం చరే ధీరో,

అసక్కోన్తో సకం చరే;
తథాపిచ అసక్కోన్తో,
పాపాత్తానం వియోజయే.

౩౬. బాలేచుమ్మత్తకే భూపే,
గురుమాతాపితూస్వపి;
నదోసం కరియా పఞ్ఞో,
సఞ్చేచ జేట్ఠభాతరి.

౩౭. అత్థనాసం మనోతాపం,
ఘరేదుచ్చరితానిచ;
వఞ్చనం అవమానఞ్చ,
మతిమా నపకాసయే.

౩౮. పరదానం జనేత్తీవ,
లేట్టువ పరదబ్బకం;
అత్తావ సబ్బభూతాని,
యో పస్సతి నో పస్సతి.

౩౯. పరూపవాదే పధిరో,
పరవజ్జేస్వలోచనో;
పఙ్గలో అఞ్ఞనారీసు,
దుస్సకప్పేస్వచేతనో.

౪౦. సబ్బం సుణాతి సోతేన,
సబ్బం పస్సతి చక్ఖునా;
నచదిట్ఠం సుతం ధీరో,
సబ్బం ఉచ్చితుమరహతి.

౪౧. చక్ఖుమస్స యథాఅన్ధో,
సోతవా పధిరోయథా;
పఞ్ఞావాస్స యథామూగో,
బలవా దుబ్బలోరివ;
అథ అత్థేసముప్పన్నే,
సయేథ మతసాయితం.

౬౨. పాపమిత్తే వివజ్జేత్వా,
భజేయ్యు త్తమపుగ్గలం;
ఓవాదేచస్స తిట్ఠేయ్య,
పత్థేన్తో అచలంసుఖం.

౬౩. సుసుసా సుతవడ్ఢనం,
సుతం పఞ్ఞాయవడ్ఢనం;
పఞ్ఞాయ అత్థం జానాతి,
ఞాతో అత్థో సుఖావహో.

౬౪. పామోజ్జ కరణం ఠానం,
పసంసావహనంసుఖం;
ఫలానిసంసో భావేతి,
వహన్తో పోరిస్సంధురం.

౬౫. అతిసీతం అతిఉణ్హం,
అతిసాయ మిదంఅహు;
ఇతి విసట్ఠ కమ్మన్తే,
ఖణా అచ్చన్తి మాణవే.

౬౬. యోచ సీతఞ్చ ఉణ్హఞ్చ,
తిణాతియో నమఞ్ఞతి;
కరం పురిస కిచ్చాని,
సో సుఖా నవిహాయతి.

౬౭. యసలాభం జిగీసన్తం,
నరం వజ్జేన్తి దూరతో;
అపత్థేత్వాన తే తస్మా,
తంమగ్గం మగ్గయే బుధో.

౬౮. దేసమోసజ్జ గచ్ఛన్తి,
సీహా సప్పురిసా గజా;
తత్థేవ నిధనం యన్తి,
కాకా కాపురిసా మిగా.

౬౯. యస్మిందేసే నసమ్మానో,
నపితి నచబన్ధవా;
నచవిజ్జాగమో కోచి,
నతత్థ వసతీ వస్సే.

౭౦. ధనవా గణకో రాజా,
నదీ వేజ్జా ఇమేజనా;
యత్థ పఞ్చ నవిజ్జన్తే,
న తత్థవసతీ వసే.

౭౧. అసనం భయమన్తానం,
మచ్చానం మరణం భయం;
ఉత్తమానన్తుసబ్బేసం,
అవమానం పరం భయం.

౭౨. అమాననా యత్థ సియా,
సన్తానం అవమాననా;
హీనసమాననావాపి,
న తత్థవసతి వసే.

౭౩. యత్థాలసోచ దక్ఖోచ,
సూరో భీరుచ పూజితో;
న సన్తా తత్థ వస్సన్తి,
అవిసేసకరేన కో.

౭౪. దుక్ఖో నివాసో సమ్బాధే,
ఠానే అసుచిసఙ్కటే;
తతో రిమ్హిపియానన్తే,
తతోచ అకతఞ్ఞునం.

౭౫. సిజ్ఝేనం పఞ్చహత్థేన,
సతేన వాజినం చజే;
హత్థీనన్తు సహస్సేన,
దేసచాగేన దుజ్జనే.

౭౬. చజే ఏకం కులస్సత్థం,

గామస్సత్థం కులం చజే;

గామం జనపదస్సత్థం;

అత్తత్థం పథవీ చజే.

౭౭. చలత్యేకేనపాదేన,

తిట్ఠత్యేకేన పణ్డితో;

అసమిఖ్యపరంఠానం,

పుబ్బమాయనంనచజే.

౭౮. ఠానభట్ఠా నసోభన్తి,

దన్తాకేసాన ఖానరా;

మతిమా ఇతివిఞ్ఞాయ,

సఠానం నచజే లహుం.

౭౯. చజే ధనం అఙ్గవరస్సహేతు,

అఙ్గం చజే జివితం రక్ఖమానో;

అఙ్గం ధనం జివితఞ్చాపి సబ్బం,

చజే నరో ధమ్మ మనుస్సరన్తో.

౮౦. సోతం సుతేనేవ న కుణ్డలేన,

దానేన పాణీ నతు కఙ్కణేన;

ఆభాతి కాయో పురిసుత్తమస్స,

పరోపకారేన న చన్దనేన.

సమ్భేదకథా

౮౧. సత్థ కప్పవిచారేన,
కాలో గచ్ఛతి ధీమతం;
బ్యసనేన అసాధూనం,
నిద్దాయ కలహేనవా.

౮౨. సోకఠానసహస్సాని,
భయఠానసతానిచ;
దివసేదివసే ముళ్హం,
ఆవీసన్తి నపణ్డితం.

౮౩. అతిదీఘో మహాముళ్హో,
మజ్ఝిమోచ విచక్ఖణో;
వాసుదేవం పురక్ఖిత్వా,
సబ్బేవామనకా సట్ఠా.

౮౪. న లోకే సోభతే ముళ్హో,
కేవలత్తపసంసకో;
అపి సమ్పిహితే కూపే,
కతవిజ్జో పకాసతే.

౮౫. మదన్తదమనం సత్థం,
ఖలానం కురుతే మదం;
చక్ఖుసఙ్ఖారకం తేజం,
ఉలుఙ్కాన మివన్ధకం.

౮౬. అత్యప్పమపి సాధూనం,
సిలాలేఖేవ తిట్ఠతే;
జలేలేఖేవ నీచానం,
యం కతం తంపి నస్సతి.

౮౭. దబ్బమప్పంపి సాధూనం,
జలం కూపేవ నిస్సయో;
బహుత్తంపి అసాధూనం,

నచ వారివ అణ్ణవే.

౮౮. దుట్ఠచిత్తో పనాహిస్స,
కోధో పాసాణలిక్ఖితో;
కుజ్ఝితబ్బే సుజనస్స,
జలేలేఖా చిరట్ఠితో.

౮౯. బాలస్స జీవితం పాపం,
మితరస్సి తరం భవే;
జనకాయస్స రాజావ,
రాజధమ్మోవ రాజునం.

౯౦. సప్పాదానం బలీ సీహో,
పుళావకో తతో కిప్పిలికా,
నరా తతో బలీ రాజా,
సబ్బేస మన్తకో బలీ.

౯౧. భూపోణ్ణవ గ్గి ధీ సిప్పి,
అభిఞ్ఞాలుచపుగ్గలో;
ఏతేసంపి మహిచ్చానం,
మహిచ్ఛితా అనిచ్చతా.

౯౨. నిద్దాలుకో అసన్తుట్ఠో,
అకతఞ్ఞూచ భీరుకో;
సక్కుణన్తిన సాచారం,
సిక్ఖితుం తే కదాచిపి.

౯౩. నిద్దాలు కామరామోచ,
సుఖితో భోగవాలసో;
నిచ్చన్తో కమ్మరామో చ,
సత్తేతే సత్థవజ్జితా.

౯౪. సమిద్ధో ధనధఞ్ఞేన,
కట్ఠో దకతిణగ్గిహి;
సబ్బతో దుగ్గతేనట్ఠో,

తస్మా నదుక్కతం కరే.

౯౩. పుఞ్ఞపాపఫలం యో చే,
నసద్ధహాతి సచ్చతో;
సో వే ఖిప్పంవ అత్తానం,
ఆదాసతలమానయే.

౯౬. సమ్పరాయికమత్థం యో,
నసద్ధహాతి చేపిసో;
ఆవాసే సగ్గ గామీనం,
మాక్కభే కింనపస్సతి.

౯౭. మహన్తం వట్టరుక్ఖాదిం,
ఖుద్దబీజం బహూఫలం;
సక్ఖికత్వా ఉదిక్ఖేయ్య,
పుఞ్ఞపాపకరో నరో.

౯౮. యస్స సల్లహుకం హోతి,
గురుసక్కారమాననం;
తస్స సల్లహుకాయేవ,
విజ్జాసమ్పత్తిసమ్పదా.

౯౯. ఉపజ్ఝాచరియానఞ్చ,
మాతాపితూనమేవచ;
సక్కచ్చం యోనుపట్ఠాతి,
సుతో తస్సపితాదిసో.

౧౦౦.దేసే దేసే కులానీచ,
దేసేదేసే చ బన్ధవో;
తాదిసం సహజా యత్థ,
దేసం పస్సామినేవతు.

౧౦౧.పుత్తంవా భాతరం దుట్ఠం,
అనుసాసేయ్య నోజహే;
కింను ఛేజ్జం కరంపాదం,

లిత్తం అసుచినా సియా;

౧౦౨.బహుపుత్తే పితాఏకో,
అవస్సం పోసేతి సదా;
బహుపుత్తా నసక్కోన్తి,
పోసేతుం పితరేకకం.

౧౦౩. అతిజాతమనుజాతం ,
పుత్తమిచ్ఛన్తి పణ్డితా;
అవజాతం నఇచ్ఛన్తి,
యోహోతి కులగన్ధనో.

౧౦౪.పఞ్చతానాని సమ్పస్సం,
పుత్తమిచ్ఛన్తి పణ్డితా;
జాతోవా నో భరిస్సతి,
కిచ్చంవా నో కరిస్సతి.

౧౦౫.కులవంసో చిరం తిట్ఠే,
దాయజ్జం పటిపచ్ఛతి;
అథవాపన పేతానం,
దక్ఖిణంనుపదస్సతి.

౧౦౬.అన్తోజాతో ధనక్కీతో,
దాసబ్యోపగతో సయం;
దాసాకరమరానీతో,
చ్ఛేవన్తే చతుధా సియుం.

౧౦౭. దాసా పఞ్చేవ చోరయ్య-
సఖఞాత్యత్తసదిసా;
తథా విఞ్ఞూహి విఞ్ఞేయ్యా,
మిత్తాదారాచ బన్ధవా.

౧౦౮.తయోవ పణ్డితా సత్థే,
అహమేవాతివాదీచ,
అహమపితి వాదీచ,

నాహన్తిచ ఇమేతయో.

౧౦౯.వినా సత్థం నగచ్ఛేయ్య,
సూరో సఙ్గామభూమియం;
పణ్డితద్ధగూ వాణిజ్జో,
విదేసగమనే తథా.

౧౧౦.సమ్మా ఉపపరిక్ఖిత్వా,
అక్ఖరేసు పదేసుచ;
చోరఘాతో సియా సిస్సో,
గురు చోరట్టకారకో.

౧౧౧.సాధుత్తం సుజనసమాగమా ఖలానం,
సాధూనం నఖలసమాగమా ఖలత్తం;
ఆమోదంకుసుమభవందధాతిభూమి,
భూగన్ధం నచ కుసుమాని ధారయన్తి.

౧౧౨.సట్ఠేన మిత్తం కలుసేన ధమ్మం,
పరోపతాపేన సమిద్ధిభావం;
సుఖేన విజ్జం ఫరుసేన నారిం,
ఇచ్ఛన్తి యే తే నవపణ్డితావ.

మిత్తకథా

౧౧౩. కత్వాన కుసలంకమ్మం,
కత్వాచా కుసలం పురే;
సుఖితదుక్ఖితా హోన్తి,
నో బాలో యో నపస్సతి.

౧౧౪. సయంకతేన పాపేన,
అనిట్ఠం లభతే ఫలం;
తే మే నో మే జనేన్తీతి,
పునాగుం కురుతే జళో.

౧౧౫. కాలఖేపేన హాపేతి,
దానసీలాదికం జళో;
అధిరమ్పి ధిరం మఞ్ఞో,
అత్తానం సస్సతీసమం.

౧౧౬. బాలోవ పాపకం కత్వా,
నతంఛట్టేతుముస్సహే;
కిం బ్యగ్ఘతాది గచ్ఛన్తో,
పదం మక్ఖేతుముస్సహే.

౧౧౭. పరనస్సనతో నట్ఠో,
పురేవ పరనాసకో;
సీఘంవా దస్సనం యాతి,
తిణం పాసాదజ్ఝాపకం.

౧౧౮. భోజనా మేథునా నిద్దా,
గవే పోసేచ విజ్జతి;
విజ్జా విసేసో పోసస్స,
తతోహీనో గోసమో భవే.

౧౧౯. ముళ్హసిస్సో పదేసేన,
కునారీభరణేనచ;
ఖలసత్థూహిసంయోగా,

పణ్డితోప్యవసీదతి.

౧౨౦.ద్వేచిమేకణ్టకా తిక్ఖా,
సరీరసోభితా కామే;
నిధనో యోచ కామేతి,
యోచకుప్పత్యనిస్సారో.

౧౨౧.నిధనోచాపి కామేతి,
దుబ్బలో కలహంపియో;
మన్దసత్థో వివాదత్థి,
తివిధం ముళ్హలక్ఖణం.

౧౨౨అప్పసుతో సుతే అప్పే,
బహుంమఞ్ఞతి మానవో;
సిన్ధుదకమ పస్సన్తో,
కూపేతోయంవ మణ్డుకో.

౧౨౩.తదమినాపి జానాతి,
నోట్బేసు పదరేసుచ;
సునన్తా యన్తి కుసుమ్భా,
తుణ్హీయన్తి మహోదధి.

౧౨౪యం ఊనకం తం సునతి,
యం పూరం సన్తమేవ తం;
అడ్ఢకుమ్భూపమో బాలో,
రహతో పూరోవ పణ్డితో.

౧౨౫బుధేహిభాసమానోపి ,
ఖలో బహుతకేతవో;
ఘంసియమానో అఙ్గారో,
నిలమత్తం నగచ్ఛతి.

౧౨౬.చారుతా పరదారాయ,
ధనం లోకతప్పతియా;
పసుతం సాధునాసాయ,

ఖలే ఖలతరా గుణా.

౧౨౭.ఇతో హస్సతరం లోకే,
కిఞ్చి తస్స నవిజ్జతి;
దుజ్జనోతిచ యంఆహ,
సజ్జనం దుజ్జనో సయం.

౧౨౮ రోగణ్డచక్కరో తేజో,
విసమస్సతరో ఘణో;
అవినాసియ సమన్తి,
న ఖలోచ సనిస్సయం.

౧౨౯.నవినా పరవాదేన,
రమన్తే దుజ్జనా ఖలు;
న సా సబ్బరసే భుత్వా,
వినా వచ్చే నతుస్సతి.

౧౩౦. తప్పతే యాతి సన్ధానం,
దవో భవతి వనతం;
ముదుం దుజ్జనచిత్తం కిం,
లోహేన ఉపమీయతే.

౧౩౧. తస్మా దుజ్జనసంసగ్గం,
ఆసీవిస మివోరగం;
ఆరకా పరివజ్జేయ్య,
భూతికామో విచక్ఖణో.

౧౩౨.దుజ్జనేన హి సంసగ్గో,
సత్తుతాపి నయుజ్జతే;
తత్తో దహతి అఙ్గారో,
సన్తాతు కాలతంకరో.

౧౩౩. దుజ్జనో వజ్జనీయోవ,
విజ్జాయాలఙ్కతోపి చే;
మణినా లఙ్కతో సన్తో,

సప్పో కిం నభయఙ్కరో.

౧౩౪. అగ్గినో దహతో దాయం,
సఖాభవతి మాలుతో;
సోవ దీపంతు నాసేతి,
ఖలే నత్థేవ మిత్తతా.

౧౩౫. నస్మసే కతపాపమ్హి,
నస్మసే అలికవాదిని;
నస్మసేత్తత్థపఞ్ఞమ్హి,
అతిసన్తేపి నస్మసే.

౧౩౬. మారేతుం కిత్తకా సక్కా,
దుజ్జనా గగణూపమా;
మారితా కోధచిత్తేతు,
మారితో హోన్తి దుజ్జనా.

౧౩౭. భూమి కణ్టకసంకిణ్ణా,
ఛాదితుం నేవసక్యతే;
ఉపాహన మత్తకేన,
ఛన్నా భవతి మేదనీ.

౧౩౮. సత్తా సదాపసేవన్తి,
సోదకం వాపిఆదికం;
సభోగం సధనఞ్చేవం,
తుచ్ఛాచే తే జహన్తి తే.

౧౩౯. ధనహీనం చజే మిత్తో,
పుత్తదారా సహోదరా;
అత్థవన్తంవ సేవన్తి,
అత్థో లోకే మహాసఖా.

౧౪౦. న రూపినీ న పఞ్ఞాణో,
నకులీనో పధానతా;
కాలే విపత్తిసమ్పత్తే,

ధనిమావ విసేసతా.

౧౪౧.కల్యాణమిత్తం కన్తారం,
యుద్ధం సభాయం భాసితుం;
అసత్థా గన్తు మిచ్ఛన్తి,
ముళ్హా తేచతురోజనా.

౧౪౨ అహితా పటిసేధోచ,
హితేసుచ పయోజనం;
బ్యసనేస్వ పరిచ్చాగో,
సఙ్ఖేపా మిత్తలక్ఖణం.

౧౪౩. ఆతురే బ్యసనేపత్తే,
దుబ్భిక్ఖే సత్తు విగ్గహే;
రాజద్వారే సుసానేచ,
యో తిట్ఠతి సబన్ధవో.

౧౪౪.సో బన్ధు యో హితేయుత్తో,
సో పితా యో తు పోసకో;
సో ఞాతి యత్ర విసాసో,
సా భరియా యత్ర నిబ్బుతి.

౧౪౫హితేసినో సుమిత్తోచ,
విఞ్ఞూచ దుల్లభా జనా;
యథో సధంచ సాదుంచ,
రోగహారీచ సుజనో.

౧౪౬.అగరుకో అనాలస్యో,
అసట్ఠోచ సచ్చవా సుచి;
అలుద్ధో అత్థకామోచ,
ఏదిసో సుహదుత్తమో.

౧౪౭.యో ధువాని పరిచ్చజ్జ,
అధువాన్యుపసేవతి;
ధువాపి తస్స నస్సన్తి,

అధువేసు కథావకా.

౧౪౮.ఉద్ధమత్థేనగణ్హేయ్య ,
థద్ధ మజ్ఝలికమ్మునా;
ఛన్దానువత్తియా ముళ్హం,
యథాభూతేన పణ్డితం.

౧౪౯.ఉత్తమం పాణిపాతేన,
సూరం భేదేన విజయే;
నిచం దబ్బపదానేన,
విక్కమేన సమం జయే.

౧౫౦.యస్సయస్స హి యోభావో,
తేనతేన హి తంనరం;
అనుపవిస్స మేధావీ,
ఖిప్పమత్తవసం నయే.

౧౫౧.యేన ఇచ్ఛతి సమ్బన్ధం,
తేన తీణి నకారయే;
వివాద మత్థసమ్బన్ధం,
పరోక్ఖే దారదస్సనం.

౧౫౨అచ్చాభిక్ఖణసంసగ్గా,
అసమ్మోసరణేనచ;
ఏతేన మిత్తా జీరన్తి,
అకాలే యాచనాయచ.

౧౫౩.తస్మా నాభిక్ఖణం గచ్ఛే,
నచగచ్ఛే చిరాచిరం;
కాలేన యాచం యాచేయ్య,
ఏవం మిత్తా నజీరయే.

౧౫౪ఏతే భియ్యో సమం యన్తి,
సన్ధి తేసం నజీరతి;
యో అధిప్పన్నం సహతి,

యోచ జానాతి దేసనం.

౧౫౫సచే సన్తా వివాదన్తి,

ఖిప్పం సన్ధిరయే పున;

బాలా పత్తావ భిజ్జన్తి,

న తే సమథమజ్ఝగుం.

౧౫౬.యేనమిత్తేన సంసగ్గో,

యోగక్ఖేమో విహీయతి;

పుబ్బేవ జ్ఝాభవన్తస్స,

రక్ఖే అక్ఖివ పణ్డితో.

౧౫౭.యేనమిత్తేన సంసగ్గా,

యోగక్ఖేమో పవడ్ఢతి;

కరేయ్యత్తసమం వుత్తి,

సబ్బకిచ్చేసు పణ్డితో.

౧౫౮.గుణో సబ్బఞ్ఞుతుల్యోపి,

సీదతే కో అనిస్సయో;

అనగ్ఘ మపిమాణిక్కం,

హేమం నిస్సాయ సోభతే.

౧౫౯.పబ్బేపబ్బే కమేనుచ్ఛు,

విసేసరసివగ్గతో;

తథా సుమిత్తికో సాధు,

విపరితోవ దుజ్జనో.

౧౬౦.తేసేవ మునినా వుత్తం,

యేకేచిలోకియాధమ్మా;

తథా నిబ్బానగామీనో,

సన్తి లోకుత్తరాధమ్మా.

౧౬౧.కల్యాణమిత్త ౧ మాగమ్మ,

సబ్బే తే హోన్తి పాణినం;

తస్మా కల్యాణమిత్తేసు,

కాతబ్బో ఆదరో సదా.

౧౬౨.యో వే కతఞ్ఞూ కతవేదికో ధీరో,
కల్యాణమిత్తో దళ్హభత్తిచ హోతి;
దుక్ఖితస్స సక్కచ్చం కరేతి కిచ్చం,
తథావిధం సప్పురిసాతి వదన్తి.

౧౬౩. యస్సాపి ధమ్మం పురిసో విజఞ్ఞా,
యేచస్స కఙ్ఖం వినయన్తి సన్తో;
తఞ్హిస్స దీపఞ్చ పరాయనఞ్చ,
న తేన మిత్తం జిరయేథ పఞ్ఞో.

నాయకకథా

෧෬෪.కస్సకో వాణిజోమచ్చో,
సమణో సుతసీలవా;
తేసు విపులజాతేసు,
రట్ఠంపి విపులం సియా.

෧෬෫.తేసు దుబ్బలజాతేసు,
రట్ఠంపి దుబ్బలం సియా;
తస్మా రట్ఠంపి విపులం,
ధారయే రట్ఠసారవా.

෧෬෬.మహారుక్ఖస్స ఫలినో,
ఆమం ఛిన్దతి యో ఫలం;
రసఞ్చస్స నజానాతి,
బీజఞ్చస్స వినస్సతి.

෧෬෭.మహారుక్ఖుపమం రట్ఠం,
యో అధమ్మేన సాసతి;
రసఞ్చస్స నజానాతి,
రట్ఠఞ్చాపి వినస్సతి.

෧෬෮.మహారుక్ఖస్స ఫలినో,
పక్కం ఛిన్దతి యో ఫలం;
రసఞ్చస్స విజానాతి,
బీజఞ్చస్స నసస్సతి.

෧෬෯.మహారుక్ఖుపమం రట్ఠం,
ధమ్మేన యో పసాసతి;
రసఞ్చస్స విజానాతి,
రట్ఠఞ్చాపి నసస్సతి.

෧෭෦.జనప్పదఞ్చ యోరాజా,
అధమ్మేన పసాసతి;
సబ్బో సధిహి సోరాజా,

విరుద్ధో హోతి ఖత్తియో.

౧౭౧. తథేవ నిగమే హింసం,
యే యుత్తా కయవిక్కయే;
సుఙ్కదానబలీకారే,
స కోసేన విరుజ్ఝతి.

౧౭౨. మహారవరఖేత్తేసు,
సగ్ఘ, మే కతనిస్సమే;
ఉస్సితే హింసయం రాజా,
సబలేన విరుజ్ఝతి.

౧౭౩. తథేవ ఇసయో హింసో,
సంయమే బ్రహ్మచారియో;
అధమ్మచారి ఖత్తీయో,
సో సగ్గేన విరుజ్ఝతి.

౧౭౪. సయంకతా నపరేన,
మహానజ్జో జువకతా;
ఇస్సరేన తథా రఞ్ఞా,
సరట్ఠే అధిపచ్చతా.

౧౭౫. పాపంవాపి హి పుఞ్ఞంవా,
పధానో యం కరోతిచే;
లోకోపేవం కరోత్యేవ,
తం విజానేయ్య పణ్డితో.

౧౭౬. కచ్ఛపీనఞ్చ మచ్ఛీనం,
కుక్కుటీనఞ్చ ధేనూనం;
పుత్తపోసా యథాహోతి,
తథా మచ్చేసు రాజూనం.

౧౭౭. అనాయకా వినస్సన్తి,
నస్సన్తి బహునాయకా;
థీనాయకా వినస్సన్తి,

నస్సన్తి సుసునాయకా.

౧౬౮.బహవో యత్థ నేతారో,
సబ్బే పణ్డితమానినో;
సబ్బే మహత్తమిచ్ఛన్తి,
కతం నేసం వినస్సతి.

౧౬౯.నోదయాయ వినాసాయ,
బహునాయకతా భుసం;
నోమిలన్తి వినస్సన్తి,
పద్మా న్యక్కేహిసత్తహి.

౧౭౦.అసన్తుట్ఠో యతీ నట్ఠో,
సన్తుట్ఠోచ మహీపతి;
సలజ్జా గణికా నట్ఠా,
నిలజ్జాతు కులఙ్గనా.

౧౭౧.న గణస్స గ్గతో గచ్ఛే,
సిద్ధే కమ్మే సమంఫలం;
కమ్మవిప్పత్తి చేహోతి,
ముఖరో తత్ర హఞ్ఞతే.

౧౭౨.ఫధిరో చ తపస్సీని,
సూరో రణవణో తథా;
మజ్జపో పతిధీ రాజా,
ఏతే నసద్ధహామహం.

౧౭౩.జానేయ్య పేసనే భచ్చం,
బన్ధవాపి భయాగతే;
ఆపదాసు తథా మిత్తం,
దారఞ్చ విభవక్ఖయే.

౧౭౪.రణా పచ్చాగతం సూరం,
ధనఞ్చ ఘరమాగతం;
జిణ్ణ మన్నం పసంసేయ్య,

దారఞ్చ గతయోబ్బనం.

౧౮౫.సద్ధాపేమేసు సన్తేసు,
నగణే మాసకం సతం;
సద్ధాపేమేస్వ సన్తేసు,
మాసకంపి సతం గణే.

౧౮౬.అదన్తదమనం దానం,
దానం సబ్బత్థసాధకం;
దానేన పియవాచేన,
ఉన్నమన్తి నమన్తిచ.

౧౮౭.దానం సినేహభేసజ్జం,
మచ్ఛేరం దుస్సనోసధం;
దానం యసస్సభోసజ్జం,
మచ్ఛేరం కప్పనోసధం.

౧౮౮.దుబ్భిక్ఖే అన్నదాతంచ,
సుభిక్ఖేచ హిరఞ్ఞదం;
భయేచాభయతాదానం,
సగ్గేపి బహు మఞ్ఞతే.

౧౮౯.సతంచక్ఖు సతంకణ్ణా,
నాయకస్స సుతా సదా;
తథాపి అన్ధపధీరో;
ఏసా నాయకధమ్మతా.

౧౯౦.ఖమా జాగరియు ట్ఠానం,
సంవిభాగో దయిక్ఖణా;
నాయకస్స గుణాఏతే,
ఇచ్ఛితబ్బా హితత్థినా.

౧౯౧.పరిభూతో ముదూ హోతి,
అతితిక్ఖోచ వేరవా;
ఏతఞ్చఉభయం ఞత్వా,

అనుమజ్ఝం సమాచరే.

౧౯౨.సేకన్తముదునా సక్కా,
ఏకన్తతిఖిణేనవా;
అత్తం మహన్తే ఠపేతుం,
తస్మా ఉభయ మాచరే.

౧౯౩. పిట్ఠితో క్కం నిసేవేయ్య,
కుచ్ఛినాతు హుతాసనం;
సామికం సబ్బభావేన,
పరలోకం అమాయాయ.

౧౯౪.నసేవే ఫరుసంసామిం,
తంపి సేవేన మచ్ఛరిం;
తతో పగ్గణ్హకంసేవే,
సేవే నిగ్గణ్హకం తతో;

౧౯౫.న సా రాజా యో అజేయ్యం జినాతి,
న సో సఖాయో సఖారం జినాతి;
న సా భరియా పతినో విరోధతి,
న తే వుత్తా యే నభరన్తి జిణ్ణకం.

౧౯౬.న సా సభా యత్థ నసన్తి సన్తో,
న తే సన్తో యే నవదన్తి ధమ్మం;
రాగఞ్చ దోసఞ్చ పహాయ మోహం,
ధమ్మం భణన్తావ భవన్తి సన్తో.

౧౯౭. సుతస్స రక్ఖా సతతాభియోగో;
కులస్స వత్తం పురిసస్స విజ్జా;
రఞ్ఞో పమాదో పసమోధనస్స,
ధీనన్తు జానామి న జాతు రక్ఖం.

ఇత్థికథా

౧౯౮.నమాతరా ధీతుయా వాపి,
భగీనియా విచక్ఖణో;
నవివిత్తాసనే మన్తే,
నారీ మాయావినీనను.

౧౯౯.విజ్జుతానఞ్చ లోలత్తం,
సత్థానఞ్చతితిక్ఖణం;
సీఘతం వాయుతేజానం,
అనుకుబ్బన్తి నారియో.

౨౦౦.ద్విగుణో ధీన మాహారో,
బుద్ధిచాపి చతుగ్గుణో;
ఛగుణో హోతి వాయామో,
కామోత్వ ట్ఠ గుణోభవే.

౨౦౧.ఏకమేకాయఇత్థియా,
అట్ఠట్ఠపతినో సియుం;
సూరాచ బలవన్తోచ,
సబ్బాకామరసాహరా;
కరేయ్యు నవమే ఛన్దం,
ఉన్నత్తా హి నపూరతి.

౨౦౨లపన్తి సద్ధిమఞ్ఞేన,
పస్సన్తఞ్ఞం సవిబ్భమా;
చిత్తకం చిన్తయన్తఞ్ఞం,
నారీనంనామ కో పియో.

౨౦౩.జివ్హాసహస్సికో యో హి,
జీవే వస్ససతం నరో;
తేన నికమ్మునో వుత్తో,
ధీదోసో కింఖయంగతో.

౨౦౪.అగ్గి ఆపో ధియో ముళ్హో,

సబ్బే రాజకులానిచ;
పయతనాపగన్తబ్బే,
మచ్చుపాణహరానితి.

౨౦౫.ఇత్థీనం దుజ్జనా నఞ్చ,
విసాసోనోపపజ్జతే;
వీసస్స సిజ్జినో రోగ,
నదీరాజకులస్సచ.

౨౦౬.సత్థం సునిచ్ఛితమతీపి విచిన్తనీయం,
స్వారాధితోప్య వనిపో పరిసఙ్కనీయో;
హత్థఙ్గతాపి యువతీపరిరక్ఖనీయా,
సత్థావనీపయువతీసు కుతోవసిత్థం.

౨౦౭.అయుత్తకమ్మారద్ధనం విరోధో,
సఙ్ఘస్స యుద్ధఞ్చ మహాబలేహి;
విస్సాసకమ్మం పమాదాసు నిచ్చం,
ద్వారానిమచ్చుస్స వదన్తి పఞ్ఞా.

౨౦౮.వాతం జాలేన నరో పరామసే,
ఓసిఞ్చే సాగరం ఏకపాణినా;
సకేనతాలేన జనేయ్య ఘోసం,
యో సబ్బభావం పమదాసు ఓసజే.

౨౦౯.ఇత్థీపి హి ఏకచ్చియా,
సేయ్యా వుత్తావ మునినా;
భణ్డాన ముత్తమం ఇత్థీ,
అగ్గుపట్ఠాయికాతిచ.

౨౧౦.యో నం భరతి సబ్బదా,
నిచ్చం ఆతాపి ఉస్సుకో;
సబ్బకామహరం పోసం,
భత్తారం నాతిమఞ్ఞతి.

౨౧౧.నాచాపి సోత్థి భత్తారం,

ఇస్సాచారేన రోసయే;
భత్తుచ గరునోసట్బే,
పటిపూజేతి పణ్డితో.

౨౧౨ ఉట్ఠాయికా అనాలాసా,
సఙ్గహితపరిజ్జనా;
భత్తు మనాపం చరతి,
భత్తకం అనురక్ఖతి.

౨౧౩. ఏవం వత్తతి యానారీ,
భత్తుఛన్దవసానుగా;
మనాపానామ తేదేవా,
యత్థ సా ఉపపజ్జతి.

౨౧౪ కోకిలానం సరో రూపం,
నారీరూపం పతిబ్బతం;
విజ్జా రూప మరూపానం,
ఖమా రూపం తపస్సీనం.

౨౧౫ ఆనేయ కులజం పఞ్ఞో,
విరూపమపి కఞ్ఞకం;
హీనాయపి సురూపాయ,
వివాహంసదిసం కరే.

౨౧౬. విసమ్హామతమాదేయ్య ,
అమజ్జమ్హాపికఞ్చనం;
నిచమ్హాప్యుత్తమావిజ్జా,
రతనిత్థీపిదుకులా.

౨౧౭. బాలిత్థీ మక్ఖికాతుణ్డం,
ఇసీనఞ్చ కమణ్డలుం;
సేతమ్బు ఫలం తమ్బులం,
నోచ్ఛిట్ఠముపజాయతే.

౨౧౮ బాలక్కో పణ్ణధూమోచ,

వుద్ధిత్థీ పల్లలోదకం;
ఆయుక్ఖయకరం నిచ్చం,
రత్తోచ దధిభోజనం.

౨౧౯.థియో సేవేయ్య నచ్చన్తం,
సాదుం భుఞ్జేయ్యనాహితం;
పూజయే మానయే వుద్ధే,
గురుం మాయాయ నోభజే.

౨౨౦ ఆచారో కుల మాఖ్యాతి,
దేస మాఖ్యాతి భాసితం;
సమ్భవో పేమ మాఖ్యాతి,
దేహ మాఖ్యాతిభోజనం.

౨౨౧ దేహీతివచనాద్వారా ,
దేహట్ఠాపఞ్చదేవతా;
సజ్జ నియన్తి ధీ కిత్తి,
హిరీ సిరీ మతీపిచ.

౨౨౨ దేహీతివచనం దుక్ఖం,
నత్థీతివచనం తథా;
వాక్యందేహీతినత్థీతి,
మాభవేయ్య భవేభవే.

౨౨౩.బోధయన్తి నయాచన్తి,
దేహీతి పచ్ఛిమాజనా;
పస్స వత్థుమదానస్స,
మాభవతూతి ఈదిసో.

౨౨౪ మహా అత్యప్పకం యాతి,
నిగుణే గుణవాపిహ;
అట్ఠానట్ఠేయ్యభావేన,
గజిన్దోఇవ దబ్బకే.

౨౨౫ మహన్తం నిస్సయంకత్వా,

ఖుద్దోప్యతిమహా భవే;
హేమపబ్బతమాపజ్జ,
సోవణ్ణాకిర పక్ఖినో.

౨౨౬బహూన మప్పసారానం,
ఏకిభావో హిదుజ్జయో;
తిణేన వట్టతే రజ్జు,
తాయ నాగోపి బన్ధతే.

౨౨౭.అసహాయో సమత్థోపి,
తేజసి కిం కరిస్సతి;
నివాతసణ్ఠితో అగ్గి,
సయమేవూపసమ్మతి.

౨౨౮ఖన్తుం తపనజోతేజో,
సక్కాహోతి న వణ్ణజో;
భూపాదీహి కతోదణ్డో,
సక్కాహోతి న భచ్చజో.

౨౨౯ధీసంసగ్గే కుతోసుద్ధో,
మంసభక్ఖే కుతోదయా;
సురాపాణే కుతోసచ్చం,
పకోధమ్హి కుతోతపో.

౨౩౦.ధీయా గుయ్హం నసంసేయ్య,
అమిత్తస్సచ పణ్డితో;
యోచా మిస్సేన సంహీరో,
హదయత్థేనో యోనరో.

౨౩౧.గుయ్హమత్థ
సమ్బోధయతి యోనరో;
మన్తభేదభయా తస్స,
దాసభూతో తితిక్ఖతి.

౨౩౨.వహే అమిత్త ఖన్ధేన,

యావకాలే అనాగతే;
తస్మేవ చాగతే కాలే,
భిన్దే ఘటమి వుప్పలే.

౨౩౩. ఖలం సాలం పసుం ఖేత్తం,
గన్త్వాచస్స అభిక్ఖణం;
మితం ధఞ్ఞం నిధాపేయ్య,
మితఞ్చ పాచయే ఘరే.

౨౩౪.కోధం లోభం మదం మానం,
తన్దిం మిస్సం పమత్తకం;
సోణ్ఠంనిద్ధాలుకం మక్ఖం,
మచ్ఛేరఞ్చ జహే బుధో.

౨౩౫.కోధో అబ్భన్తరే జాతో,
ధూవం నాసేతి కోధనం;
వత్థాలఙ్కారపుణ్ణాయం,
మఞ్జూసాయం సిఖీయథా.

౨౩౬.ఉప్పజ్జతే సచే కోధో;
ఆవజ్జే కకచూపమం;
ఉప్పజ్జే చే రసే తణ్హా,
పుత్తమంసూపమం సరే.

౨౩౭. గుణ మద్ధిసమం మక్ఖే,
పరేన కలహే సతి;
అద్ధిసమం పకాసేతి,
అణుమత్తంవవజ్జకం.

౨౩౮.తస్సేవ తేన పాపీయో,
యో కుద్ధం పటికుజ్ఝతి;
కుద్ధ మపటికుజ్ఝన్తో,
సఙ్గామం జేతి దుజ్జయం.

౨౩౯.రాగోనామ మనోసల్లం,

గుణత్థవరతక్కరో;
రాహు విజ్జాససజ్కస్స,
తపోధనహుతాసనో.

౨౪౦.పమాదో జాయతే మదా,
పమాదా జాయతే ఖయో;
ఖయా పదోసా జాయన్తి,
మదం కిం నజహే బుధో.

౨౪౧.నమన్తి ఫలినోరుక్ఖా,
నమన్తి విబుధాజనా;
సుక్ఖకట్ఠఞ్చ ముళ్హోచ,
భిజ్జతేవ ననమన్తి.

౨౪౨.ఠానే వుద్ధాన మోకాసం,
దదే వుద్ధాపచాయికో;
ను తాలో అజీవోపి,
సమీప ఞ్హో పరోనతో.

౨౪౩.గరుకాతబ్బపోసేసు,
నిచ్చవుత్తిం కరోతి యో;
నిచత్తం నో పహన్త్వాన,
ఉత్తమత్తే పతిట్ఠతి.

౨౪౪.యత్థ పోసం నజానన్తి,
జాతియా వినయేన వా;
న తత్థ మానం కరియా,
వస మఞ్ఞాతకేజనే.

౨౪౫.అఞ్ఞాతవాసం వసతా,
జాతవేదసమేనాపి;
ఖమితబ్బం సపఞ్ఞేన,
అపి దాసస్స తజ్జితం.

౨౪౬.ధనధఞ్ఞాపయోగేసు,

తథా విజ్జాగమేసుచ;
దూతేచ బ్యవహారేచ,
చత్తలజ్జో సదా భవే.

౨౪౭.నహి కోచి కతే కిచ్చే,
కత్తారం సమ్మపేక్ఖతే;
తస్మా సబ్బానికమ్మాని,
సావసేసాని కారయే.

౨౪౮ఇణసేసో అగ్గిసేసో,
సత్తుసేసో తయోఇమే;
పునప్పునంపి వడ్ఢన్తి,
తస్మా సేసం నకారయే.

౨౪౯.నత్థి విజ్జాసమం విత్తం,
నత్థి బ్యాధిసమో రిపు;
నత్థి అత్తసమం పేమం,
నత్థి కమ్మపరం బలం.

౨౫౦అత్తనా కురుతే లక్ఖీ,
అలక్ఖీచాపి అత్తనా;
నహి లక్ఖీ అలక్ఖీచ,
అఞ్ఞో అఞ్ఞస్స కురుతే.

౨౫౧సయం ఆయం వయం రఞ్ఞా,
సయం జఞ్ఞా కతాకతం;
అత్తనావ భవక్ఖేయ్య,
కతాని అకతానిచ.

౨౫౨ఉపకారం హితేనేవ,
సత్తునా సత్తు ముద్ధరే;
పాదలగ్గం కరట్ఠేన,
కణ్టకేన కణ్టకం.

౨౫౩.నమే నమన్తస్స భజే భజన్తం,

కిచ్చాని క్రుపస్స కరేయ్య కిచ్చం;
నా నత్థకామస్స కరేయ్య అత్థం,
అసమ్భజన్తంపి నసమ్భజేయ్య.

౨౩౪ చజే చజన్తం నవతం కరియా,
అపేతచిత్తేన నసమ్భజేయ్య;
దిజో దుమం ఖీణఫల మఞ్ఞత్వా,
అఞ్ఞం సపేక్ఖేయ్య మహాతి లోకో.